

УДК: 332.1

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

**З.В. Герасимчук, доктор економічних наук, професор. О.К. Гоманюк, аспірантка.
Луцький національний технічний університет**

© Герасимчук З.В., 2016.

© Гоманюк О.К., 2016.

Стаття отримана редакцією 20.12.2015 р.

Вступ. Узагальненням теоретичних підходів до розуміння основних аспектів функціонування регіональних ринків банківських послуг є оцінка їх розвитку. Аналіз розвитку регіональних ринків банківських послуг в Україні пропонуємо здійснювати, досліджуючи відносини власності й ринкову кон'юнктуру, оскільки вказані вище елементи чинять значний вплив на розвиток і функціонування регіональних ринків банківських послуг.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Теоретичним та методологічним проблемам вивчення місця і ролі ринку банківських послуг на загальнонаціональному рівні присвячені праці науковців: О. Барановського, Б. Буркинського, О. Дзюблюка, І. Лютого, А. Мороза, М. Савлука тощо. Варто зауважити, що питання, пов'язані з аналізом ринків банківських послуг регіонального рівня, досліджені недостатньо. Лише деякі вчені – А. Лузанов, З. Герасимчук, Н. Корецька, О. Гладкова, В. Стойка, О. Копилук – переконливо наводять аргументи щодо доцільності вивчення саме регіональних аспектів банківської діяльності [1 – 5].

Постановка завдання. На сьогодні в Україні діючий ринок банківських послуг характеризується значними регіональними диспропорціями. Крім того, не лише регіональні особливості є першопричиною відмінностей у їх розвитку, вагоме місце слід відвести відсутності розуміння самого змісту регіонального ринку банківських послуг. Відтак цілком актуальними та необхідними постають дослідження, пов'язані з функціонуванням ринків банківських послуг у межах окремого регіону. Вивчення й розкриття основних аспектів, що впливають на їх розвиток, створить передумови для зміни стратегічних орієнтирів і підходів до їх оцінювання та допоможе змінити існуючу політику, яка реалізовується державою стосовно ринків банківських послуг.

Основний матеріал і результати. Розвиток регіонального ринку банківських послуг значною мірою залежить від послідовної державної політики, у тому числі політики регіональних органів влади з обов'язковим урахуванням доцільності проведення тих чи інших заходів. А рушійною силою розвитку будь-якого ринку виступає вільна конкуренція, потреби та інтереси. Конкуренція змушує шукати шляхи до поліпшення, спонукає до підтримки високої ділової активності. Узгодженість інтересів усіх учасників ринку проявляється в стимулюванні отриманих надалі результатів спільної діяльності.

На сьогоднішній день в Україні типовим явищем на ринку банківських послуг є стійка тенденція до монополізації. У такій ситуації вся влада і контроль зосереджені в руках декількох суб'єктів, що, по суті, знищує конкуренцію та руйнує закони ринку як такі. В Україні ринок банківських послуг функціонує в умовах, коли нівелюються фази виробництва, розподілу й споживання. У свою чергу Національний банк України як особливий центральний орган державного управління, основним завданням якого є сприяння і підтримка стабільності банківської системи та додержання стійких темпів економічного зростання, дуже часто своїми діями чинить деструктивний вплив на ринок банківських послуг. Основними з них є активна підтримка монопольного становища, участь у штучному рефінансуванні певних комерційних банків під занижену ціну грошей та забезпечення їх при цьому узгодженими з регулятором планами капіталізації. Подібна ситуація унеможливує розвиток ринку банківських послуг відповідно до основних завдань, покладених на НБУ. Перелічені чинники не лише негативно відображаються на банківській сфері, але й впливають як на економіку країни в цілому, так і її регіонів. Саме регіони потерпають найбільше, що не може не позначатися на падінні

економічних та соціальних показників. Таким чином, діюча на сьогодні модель функціонування банківського ринку є цілковито вичерпаною і такою, що потребує нових підходів, основним орієнтиром яких мають стати регіональні інтереси.

Одним з інструментів, за допомогою якого можна активно впливати на розвиток регіонів, є ринок банківських послуг. Ідеться про перехід до формату, при якому сформується продуктивне та націлене на розвиток регіонів середовище. При цьому активну участь братимуть суб'єкти ринку, котрі, об'єднуючись, зможуть реалізувати взаємовигідні для всіх учасників проекту умови. Дана модель повинна бути спрямована на регіональні інтереси і в першу чергу на піднесення депресивних регіонів.

В Україні склалася ситуація практичного припинення діяльності регіональних банків. Якщо подібна тенденція розвиватиметься надалі, то регіональні банки повністю зникнуть з ринку банківських послуг. Варто зауважити, що в Державній стратегії регіонального розвитку до 2020 року, затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України № 385 від 06.08.2014, питання, пов'язані з підтримкою, стимулюванням і розвитком регіональних банків, повністю упущені та невисвітлені [6]. Ця програма фактично ігнорує проблеми, пов'язані з ринками банківських послуг на регіональному рівні. Таким чином, постає ряд питань про те, чи є місце регіональним банкам на ринках банківських послуг, яка їх роль і значення для економіки регіонів, які позиції вони можуть зайняти в регіонах.

Вважаємо, що дослідження питань, пов'язаних з функціонуванням регіональних банків, доцільно вивчати в аспекті виокремлення регіональних банків в окрему категорію, що вимагає введення на законодавчому рівні спеціального захищеного статусу регіонального банку, на який будуть поширюватися пільгові умови в обмін на обмеження їх прав. Необхідність функціонування регіональних банків пояснюється тим, що вони максимально враховують місцевий ринок і є можливим джерелом зростання регіонального бізнесу. Дотримуючись регіонального підходу до клієнтів, орієнтуються на малий та середній бізнес і населення регіону, сприяють включенню місцевих підприємств до комплексних цільових програм регіонального значення. Регіональним банкам притаманний вищий рівень соціальної відповідальності, оскільки вони зорієнтовані на довгострокову співпрацю з населенням та регіональним бізнесом і найбільш зацікавлені в збалансованому розвитку регіонів. У той час як філії банків, центральні офіси яких знаходяться за межами регіонів, виконують функції «витягування» коштів з регіону, тим самим підриваючи основи місцевої економіки.

В Україні, навпаки, політика держави спрямована на повне знищення регіональних банків. На сьогодні лише в деяких регіонах функціонують банки, яким притаманні риси регіональних. Це Одеська, Запорізька, Львівська, Дніпропетровська, Харківська, Закарпатська області. Вважаємо, що на сьогодні регіональні банки не просто мають право на існування та функціонування, але й на підтримку з боку держави. З відмовою ввести у відповідну законодавчу базу поняття «регіональний банк» виникає велика ймовірність того, що й у перспективі не буде відповідно спеціальних мір для підтримки таких банків, що посилюватиме монополізацію ринку та зниження якості банківського обслуговування регіонів України. Отже, лише за наявності малих і середніх локальних банків ринок банківських послуг зможе забезпечити розвиток економіки регіонів, а також малого й середнього бізнесу.

Наступним аспектом дослідження є оцінювання ринкової кон'юнктури, що включатиме аналіз попиту та пропозиції на регіональних ринках банківських послуг. Потрібно зазначити, що розвиток регіональних ринків банківських послуг вивчають, ураховуючи в першу чергу регіональні особливості: специфіку територіальної організації регіональних ринків банківських послуг і їх залежність від соціально-економічного розвитку самих регіонів. Зауважимо, що як територіальна організація регіональних ринків, так і соціально-економічні особливості регіонів впливають на продукування та споживання банківських послуг. Іншими словами, територіальна організація регіональних ринків банківських послуг тісно пов'язана із системою розселення населення й особливостями діяльності юридичних осіб на тих чи інших територіях, тобто зумовлює наявність споживачів, а отже, і формує попит на банківські послуги. Відповідно пропозиція на банківські послуги залежить від попиту та орієнтується на ті території, де є більша можливість для їх споживання як з боку населення, так і з боку юридичних осіб відповідно. Паралельно із цим велике значення надається соціально-економічним та фінансовим аспектам, які своїм впливом і дією також формують та визначають попит і пропозицію на регіональних ринках банківських послуг. При цьому

регіони наділені значними відмінностями за рівнем соціально-економічного розвитку, що у свою чергу відображається на регіональних ринках банківських послуг. У кінцевому підсумку саме комплексна дія територіальних та соціально-економічних особливостей впливає і визначає розвиток регіональних ринків банківських послуг.

Слід зазначити, що вчені більшою мірою акцентували увагу при вивченні попиту та пропозиції на абсолютних значеннях його розміру й аналізі рівноважної ціни і не враховували та не вивчали це питання крізь призму регіональних особливостей. Крім того, на нашу думку, важливим при дослідженні регіональних ринків банківських послуг є не стільки абсолютне значення розміру попиту чи пропозиції, а їх зміна під впливом різноманітних чинників. Специфіка регіональних ринків банківських послуг зумовлена дією як факторів попиту (грошові доходи та соціально-демографічна структура населення, фінансові результати суб'єктів господарювання тощо), так і факторів пропозиції (розвиток економіки, добробут населення й ін). Вивчення попиту і пропозиції насамперед передбачає оцінку потреб у банківських послугах населення і суб'єктів господарювання, аналіз забезпеченості банківськими послугами, розподіл грошових доходів тощо.

Ураховуючи чинники, які впливають на попит та пропозицію, зауважимо, що попит на регіональних ринках банківських послуг – це потреби споживачів у банківському обслуговуванні, котрі забезпечені певними цілями, відповідними грошовими коштами, активами, що має пряме відношення до територіальних особливостей і відповідно соціально-економічного розвитку регіонів. У той час як пропозиція на регіональних ринках банківських послуг – це можливість надавати банківські послуги, що підкріплена попитом, а також здатністю банківських установ відтворювати ресурси залежно від територіальних особливостей та відповідно до соціально-економічного розвитку регіонів.

Попит на регіональних ринках банківських послуг формується на основі зацікавлених споживачів у банківських послугах і їх купівельної спроможності щодо придбання цих послуг. До групи зацікавлених споживачів входять дані чисельності населення та кількості суб'єктів ЄДРПОУ за регіонами України. До групи, що визначає їх купівельну спроможність, включатимемо доходи населення й прибутки підприємств у регіонах. Зазначені вище характеристики визначають та впливають на потребу в банківських послугах, котра проявляється в обсягах залучених депозитів і наданих кредитів юридичним та фізичним особам, у кількості відкритих рахунків тощо.

Аналізуючи попит на регіональних ринках банківських послуг, слід виділити ті складові, які позитивно і негативно можуть характеризувати його загальний обсяг. Перш за все поділимо попит на той, що формують роздрібні та корпоративні клієнти. Характеризуючи роздрібних клієнтів, до позитивних віднесемо населення працездатного віку, до негативних – кількість безробітних. Відповідно до озвученого вище, виділимо позитивні показники платоспроможності – розмір середньомісячної заробітної плати та негативні – частку витрат на споживання в середньому на одного жителя, рівень заборгованості із заробітної плати тощо.

Оцінюючи позитивні фактори, які впливають та формують попит на банківські послуги роздрібною характеру, зазначимо, що протягом 2009–2014 років у всіх регіонах України зростала чисельність зайнятого населення. Паралельно із цим аналогічна тенденція спостерігалася з розміром середньомісячної заробітної плати. Однак на фоні загального зростання заробітної плати диференціація між регіонами за цим показником лишалася досить значною. У регіональному розрізі мінімальний розмір у 2009 році спостерігався у Волинській області, а максимальний – по м. Київ та Київській області. У 2014 році мінімальний розмір простежувався в Херсонській та Чернігівській областях, а лідером продовжували виступати м. Київ і Київська область. Щодо характеристик, котрі деструктивно відображаються на споживанні банківських послуг, то їх аналіз свідчить, що протягом 2009–2014 років кількість безробітного населення у віці 15–70 років поступово зменшувалася. У свою чергу витрати населення на одну особу, які включають витрати на придбання товарів і послуг, сплачені доходи від власності, поточні податки на доходи та майно зростали, що може пов'язуватися як зі збільшенням доходів населення так зі зменшенням його схильності до заощаджень. Іншим негативним чинником, що впливає на регіональний ринок банківських послуг, лишалася проблема із заборгованістю по виплаті заробітної плати. Аналіз даного показника довів, що протягом 2009–2014 років заборгованість у більшості регіонів зменшилася, проте, значно зросла у 2014 році у таких областях як Донецька, Луганська та Харківська [7].

Таким чином, зазначені вище тенденції в цілому позитивно вплинули на ринок роздрібних банківських послуг у регіонах. За досліджуваний період у тих регіонах, у яких брала тенденція зростання позитивних характеристик, спостерігалось значне поживлення депозитних послуг, що свідчить про поліпшення матеріального становища громадян, що спонукало їх до заощаджень, а також збільшення середньорічних залишків по наданих кредитах. Лідируючі позиції належали м. Київ і Київській області. На другому місці перебували Дніпропетровська, Донецька, Одеська, Львівська та Харківська області [8].

Що стосується кредитних послуг на регіональних ринках, то за досліджуваний період їх динаміка мала такі тенденції. У цілому, по Україні сума залишків зменшилася на 18%, у тому числі аналогічні тенденції спостерігалися практично в усіх областях, крім м. Київ і Київської області. Зокрема, найсуттєвіший спад був притаманним для Дніпропетровської області (на 14%), Одеської (на 18%), Харківської (на 33%) [8]. Така ситуація пояснюється, з одного боку, посиленням вимог банківських установ до фізичних осіб, котрі мають потребу в кредитуванні, а з іншого – збільшенням витрат на споживання та зменшенням платоспроможності населення. Кредитування населення є важливим аспектом діяльності регіональних ринків банківських послуг, тому що активно впливає на економіку регіону, оскільки допомагає розв'язати проблеми тимчасового дисбалансу поточних витрат і сприяє збільшенню можливостей підтримати відповідний рівень життя населення.

Характеризуючи формування попиту на регіональних ринках банківських послуг під впливом сегмента корпоративних клієнтів, відмітимо, що на його величину впливають такі характеристики, як кількість суб'єктів ЄДРПОУ, обсяги виробництва та фінансовий результат від діяльності підприємств. У свою чергу, характеризуючи попит на ринках банківських послуг з боку корпоративних клієнтів, слід відмітити і його залежність від рівня розвитку економіки регіонів. Для прикладу, значення такого показника, як обсяг виробленої в регіонах промислової продукції означає для підприємств збільшення надходжень від її реалізації, поліпшення їх фінансового стану, а отже, має пряме відношення до формування попиту на банківські послуги.

Для аналізу візьмемо статистичні дані за індексами промислової продукції за 2009–2014 роки. При цьому у восьми регіонах за 2014 рік виробництво зростало темпами, вищими за попередній рік. Чотирьом областям вдалося подолати минулорічний спад і отримати позитивну динаміку зростання, у той час як Донецька, Дніпропетровська, Запорізька, Луганська, Львівська, Одеська, Полтавська, Сумська, Черкаська та Чернівецька області характеризувалися зменшенням виробництва промислової продукції. Для зіставлення: у 2010 році у 23-х регіонах виробництво промислової продукції зросло порівняно з 2009 роком, а у двох – Сумській та Чернігівській областях – спостерігався приріст на 10,6 та 16,2% відповідно [7].

Зі сказаного вище можна зробити висновок, що активізація виробництва в регіонах супроводжується поліпшенням фінансових результатів роботи підприємств. Так, 2010 року майже всі регіони характеризувалися позитивною динамікою виробництва промислової продукції і у той час фінансовий результат роботи підприємств у більшості областей був прибутковим. Найкращі результати належали Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Полтавській областям та м. Київ. Збитковий результат спостерігався в АР Крим, Закарпатській, Луганській, Одеській, Рівненській, Харківській та Чернівецькій областях [7].

Відтак за 2009–2014 роки на регіональних ринках депозитних і кредитних послуг для корпоративних клієнтів спостерігалися такі тенденції. У цілому за досліджуваний період по регіонах України відбулося зростання середньорічних залишків як по депозитах, так і по кредитах. Протягом 2009–2014 років найвищі показники відстежувалися по м. Київ та Київській області, суми по залучених депозитах цього регіону збільшилися майже вдвічі, а по кредитах виросли в шість разів. У свою чергу Дніпропетровська, Донецька, Одеська і Харківська області також значно підвищили свої показники. Незважаючи на значний спад виробництва та погіршення фінансових результатів, у 2014 році попит корпоративних клієнтів цих областей на банківські послуги підтримував позитивну динаміку. Однак для більшості регіонів України характерним був низький попит на банківські послуги. Зокрема, Житомирська, Закарпатська, Івано-Франківська, Рівненська, Херсонська, Чернівецька та Чернігівська області характеризувалися низькою активністю на депозитні та кредитні послуги. Така ситуація значною мірою знаходить своє логічне пояснення не лише в слабкому розвитку економіки цих регіонів, але й може пояснюватися відсутністю в зазначених областях регіональних банків, що зумовлює необхідність наявних юридичних осіб користуватися послугами банківських установ інших регіонів.

Таким чином, перелічені вище характеристики впливають на формування попиту на регіональних ринках банківських послуг. Водночас позитивні результати діяльності підприємств сприяють активізації попиту на банківські послуги серед юридичних осіб та мають пряме відношення до розміру доходів фізичних осіб, а отже, впливають на їх схильність до заощаджень. З іншого боку – створюється база для ресурсного забезпечення банківських установ, що впливає на формування пропозиції на регіональних ринках банківських послуг.

Отже, між попитом та пропозицією існує прямий зв'язок на регіональних ринках банківських послуг. І зміна попиту викликає відповідну зміну пропозиції. Пропозиція на регіональних ринках банківських послуг визначається кількістю банківських установ, їхньою можливістю надавати ці послуги й обсягом банківських послуг, які є на ринку. У свою чергу диспропорції в регіональному розподілі банківських установ не можуть не відобразитися на розвитку регіональних ринків банківських послуг, вони стали причиною нерівномірності надання окремих видів послуг на одних територіях або навіть їх цілковитої відсутності на інших. Подібна ситуація пояснюється як нестачею ресурсів, так і, власне, безпосередньо регіональних банків. Саме ресурсна база дозволяє банку активно працювати і розширювати свою діяльність. Джерелами цієї бази можуть бути власні кошти (власний капітал банків) та залучені. Останні тісно пов'язані з доходами населення й суб'єктів господарювання. Таким чином, не маючи відповідної ресурсної бази, що сконцентрована в самих регіонах, банкам неможливо сприяти регіональному розвитку. Саме тому важливим аспектом аналізу пропозиції на регіональних ринках банківських послуг є вивчення питань, пов'язаних з пошуком джерел акумуляції ресурсів банківськими установами регіонів у вигляді залучених або запозичених коштів, котрі потім будуть ефективно розміщені, з метою подальшого розвитку.

Висновки. Таким чином, відносини власності, попит і пропозиція чинять суттєвий вплив на розвиток регіональних ринків банківських послуг, є реальним відображенням не лише інтересів таких суб'єктів, як банківські установи та клієнти, але й мають пряме відношення до розвитку безпосередньо самих регіонів. А усунення існуючих диспропорцій на регіональних ринках банківських послуг допоможе та посприє поліпшенню соціально-економічних показників функціонування самих регіонів. Одним із таких дієвих заходів може слугувати зміна підходів до розуміння регіональних ринків банківських послуг та усвідомлення потреби приділення уваги саме банківській діяльності на регіональному рівні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бернштам Е. С., Лузанов А. Н. Региональные аспекты организации и государственного регулирования банковской сферы: зарубежный и российский подходы / Е. С.Бернштам, А. Н.Лузанов. – М. : Эдиториал УРСС, 2001. –104 с.
2. Герасимчук З. В., Корецька Н. І. Територіальна організація банківської системи регіонів України: оцінка та стратегії збагачення її раціональності: монографія / З. В.Герасимчук, Н. І.Корецька. – Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2010. –312с.
3. Гладкова С. Б. Региональный рынок розничных банковских услуг: тенденции и факторы развития: автореф. дис... канд. экон. наук: 08.00.10 / С. Б. Гладкова. – Санкт-Петербург, 2007.– 20 с.
4. Копилук О. І. Регіональна політика розвитку банківської системи України: монографія / О. І. Копилук. – Одеса : Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2014. – 576 с.
5. Стойка В. С. Функціонування і розвиток регіональної банківської системи: дис. ...канд. экон. наук: 08.00.08 /Стойка В. С. –Ужгород, 2011. – 196 с.
6. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова КМУ № 385 від 6 серпня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-п>.
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

UDC: 332.1

Herasyrchuk Z.V., Doctor of Economic Sciences, Professor. **Gomanyuk O.K.**, PhD-student of Department of management and marketing. **The analysis of the development of regional market**

for banking services. Lutsk National Technical University. Problems of optimization of functioning of the market for banking services play important role in the reform of economic relations. A study of regional markets for banking services stipulates the necessity explore factors influencing their functioning and development. The research of regional markets for banking services helps to find ways for further development of the regions. The article investigates the main aspects that affect their development. Also in the paper analyzes factors influence the functioning and development of the regional markets for banking services. In the article is proposed the author's approach to the assessment of regional markets for banking services. Information bases of research are statistics indicators of average annual balances non-financial corporations on deposits and loans. The article presents the theoretical and methodological bases of research of regional market for banking services. The author examines of regional market for banking services as an important element of the overall system of national and regional economy. An important place in the markets for banking services has owned regional banks and government policy aimed at their support.

Today in Ukraine markets for banking services is monopolized. This situation prevents the development markets for banking services. This is impact on the fall economic and social indicators. The instrument by which to actively influence the development of the regions is a market for banking services. Today the market for banking services absent regional banks. At present only in some regions there are banks, which are inherent features of the regional. The study of regional markets for banking services performed the specific territorial organization of the regional markets for banking services and the social and economic development of the regions. In turn, the analysis into organizational and economic component helps to evaluate the development of the regional markets for banking services.

Thus, analysis of the markets of banking services includes two positions. Firstly - analysis of ownership relations on regional markets for banking services. Secondly - analysis of market conditions. Today in Ukraine there is a situation in which the regions in terms of development banking markets are unevenly distributed. Thus, today the important task is to harmonize regional interests with the activities of banks in their territories. We must find a common goal: to create optimal conditions for the development of regions and banking institutions. This approach will help to support their development in future.

Keywords: region, market, regional market, regional market for banking services, regional bank, supply and demand in the regional market for banking services.

УДК: 332.1

Герасимчук Зоряна Викторовна, доктор економічних наук, професор. **Гоманюк Елена Константиновна**, аспірантка кафедри менеджменту і маркетингу. Луцький національний технічний університет. **Анализ развития региональных рынков банковских услуг в Украине.** Предоставлен анализ развития региональных рынков банковских услуг в Украине. Исследованы основные аспекты, которые влияют на их развитие. Проанализированы факторы влияния на функционирование и развитие региональных рынков банковских услуг. Изучены региональные рынки банковских услуг, как важный элемент общей системы национальной и региональной экономики. Установлено, что важное место на рынках банковских услуг должно принадлежать региональным банкам и политике государства, направленной на их поддержку.

Ключевые слова: регион, рынок, региональный рынок, банковская услуга, региональный рынок банковских услуг, региональный банк, спрос и предложение на региональных рынках банковских услуг.

УДК: 332.1

Герасимчук Зоряна Вікторівна, доктор економічних наук, професор. **Гоманюк Елена Костянтинівна**, аспірантка кафедри менеджменту і маркетингу. Луцький національний технічний університет. **Аналіз розвитку регіональних ринків банківських послуг в Україні.** Наведено аналіз розвитку регіональних ринків банківських послуг в Україні. Досліджено основні аспекти, які впливають на їх розвиток. Проаналізовано фактори впливу на функціонування й розвиток регіональних ринків банківських послуг. Вивчено регіональні ринки банківських послуг як важливий елемент загальної системи національної та регіональної економіки. З'ясовано, що вагоме місце на ринках банківських послуг має належати регіональним банкам та політиці держави, спрямованій на їх підтримку.

Ключові слова: регіон, ринок, регіональний ринок, банківська послуга, регіональний ринок банківських послуг, регіональний банк, попит і пропозиція на регіональних ринках банківських послуг.